

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 495/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti TORNO, s. r. o., Jiráskova 15, Bardejov, IČO 31 718 841, zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti TORNO, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti TORNO, s. r. o., Jiráskova 15, Bardejov, IČO 31 718 841 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou

JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva:

„1. Sťažovateľka je žalobkyňou v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov, pod sp. zn. 3C/351/2015, ktoré začalo na základe návrhu žalobkyne zo dňa 4. 8. 2015. Návrhom vo veci samej sa sťažovateľka domáha proti žalovanému – [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zdržania sa zásahov do užívania nehnuteľností, ktoré v žalobe označila, a ku ktorým má sťažovateľka právo nájmu alebo vlastnícke právo.

2. Vzhľadom na skutočnosť, že zo strany žalovaného dochádzalo k opakovaným a početným zásahom do užívania predmetných nehnuteľností sťažovateľky, podala sťažovateľka dňa 24. 4. 2017 na Okresnom súde Bardejov návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa žalovanému uložila povinnosť zdržať sa takýchto zásahov.

3. O tomto návrhu rozhodol Okresný súd Bardejov uznesením sp. zn. 3C/351/2015 zo dňa 24. 5. 2017 tak, že návrhu sťažovateľky vyhovel, a neodkladné opatrenie nariadil.

4. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozhodol svojim uznesením sp. zn. 24Co/87/2017 zo dňa 3. 8. 2017 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol...

7. Keďže problémy so zasahovaním do užívania sťažovateľkiných nehnuteľností pretrvávali, podala sťažovateľka dňa 13. 4. 2018 nový návrh (datovaný dňom 12. 4. 2018) na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým poukázala na okolnosti osvedčujúce jej právo užívania predmetných nehnuteľností, a to predovšetkým nájomnej zmluvy, ako aj na skutočnosť, že neustále zasahovanie do užívania jej nehnuteľností zo strany žalovaného, preukázané opakovanými hláseniami takéhoto konania orgánom polície zo strany navrhovateľky, vyžaduje bezodkladnú dočasnú úpravu pomerov účastníka

konania. Sťažovateľka poukázala zároveň na skutočnosť, že tento stav ohrozuje samotnú jej existenciu ako podnikateľského subjektu, podnikajúceho v poľnohospodárstve. V návrhu sťažovateľka poukázala na to, že rozhodnutie Okresného súdu Bardejov, ktorým bolo na jej návrh nariadené v roku 2017, bolo zmenené Krajským súdom v Prešove a návrh bol zamietnutý z dôvodu, že súčasťou súdneho spisu predloženého krajskému súdu neboli listiny, na ktoré sa sťažovateľka odvolávala, teda nájomné zmluvy, ani úradné záznamy polície (OO PZ Kurov).

8. Sťažovateľka poukázala na to, že uvedené listiny v predmetnom spise neboli nie preto, že by ich sťažovateľka súdu nepredložila, ale v dôsledku nesprávneho postupu Okresného súdu Bardejov, ktorý tieto listinné dôkazy pripojil k inému spisu, a nepredložil ich teda ako súčasť súdneho spisu, v ktorom bolo nariadené neodkladné opatrenie odvolacím súdom.

9. Sťažovateľka opätovne predložila niekoľko desiatok listín potvrdzujúcich ňou tvrdené zásahy žalovaného do užívania nehnuteľností, a to vrátane tých, ku ktorým došlo po tom, čo neodkladné opatrenie nariadené Okresným súdom Bardejov v roku 2017 bolo Krajským súdom v Prešove zmenené tak, že návrh na jeho nariadenie bol zamietnutý.

10. Okresný súd Bardejov uznesením sp. zn. 3C/351/2015 zo dňa 13. 4. 2018 návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, a neodkladné opatrenie nariadil.

11. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove svojim uznesením sp. zn. 23Co/71/2018 zo dňa 28. 6. 2018 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie Okresného súdu Bardejov zrušil, a konanie zastavil.“

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „13. Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala sťažovateľka dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky. V dovolaní sťažovateľka poukázala na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu uvedeného v ust. § 161 ods. 2 CSP, teda že ide o prekážku rozsúdenej veci, je neopodstatnené, a znemožňuje jej uplatňovať jej procesné práva do takej miery, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Sťažovateľka poukázala na to, a svoje tvrdenia podložila doslovnou citáciou relevantných častí uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 24Co/87/2017 zo dňa 3. 8. 2017, že týmto rozhodnutím odvolací súd zamietol jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že neosvedčila svoj

nárok teda že obsahom súdneho spisu nie sú nájomné zmluvy, z ktorých jej právo – nárok má vyplývať, ako aj z dôvodu, že neosvedčila potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, pretože odvolací súd zistil, že napriek tomu, že sa sťažovateľka odvoláva na úradné záznamy OO PZ Kurov, tieto neboli súčasťou súdneho spisu. Sťažovateľka ďalej poukázala na to, že o prekážku rozsúdenej veci nemohlo ísť ani z dôvodu, že súčasťou spisu, keď o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia druhýkrát rozhodoval odvolací súd, neboli len potvrdenia z OO PZ Kurov do podania prvého návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale sťažovateľka priložila aj ďalšie dôkazy, preukazujúce, že aj po zrušení prvého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia zo strany žalovaného k zásahom do jej užívacích práv naďalej dochádza.

14. O dovolaní sťažovateľky bolo rozhodnuté tak, že dovolací súd dovolanie odmietol...“.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že «18. Dovolací súd odmietol dovolanie sťažovateľky poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3Cdo/157/2017 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, pod č. R 21/2018.

19. Zaujal právny názor, podľa ktorého rozhodnutie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie okresného súdu, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie a konanie zastavil, nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, keďže bolo podané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom, navyše ak petit žaloby vo veci samej je totožný s petitom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

20. Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 275/2018 zo dňa 15. 8. 2018 zverejneného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod názvom „Prípustnosť opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku“...

21. Z citovaného rozhodnutia ústavného súdu vyplýva, že za rozhodnutie, ktorým sa konanie o danej otázke pred odvolacím súdom o danej otázke končí, možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným

prejednaním, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o odvolaniach proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti, sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.

22. V predmetnej veci je nesporné, že sťažovateľka podala dovolanie proti rozhodnutiu uvedenému v ust. § 357 písm. d) CSP, teda proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Predmetom dovolania bolo rozhodnutie, ktorým bolo konanie o návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zastavené, pričom týmto rozhodnutím sa konanie o predmetnej otázke teda o návrhu nariadenie neodkladného opatrenia, skončilo...

25. Bez ohľadu na skutočnosť, že najvyšší súd sa vo svojom ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením, odvolával na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/157/2017 zo dňa 11. 10. 2017 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, pod č. 2/2018, vyplýva z neho, že so zásadnou otázkou, ktorou je posúdenie rozhodnutia odvolacieho súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým odvolací súd rozhodol vo veci inak ako vecným prejednaním odvolania, teda v prípade sťažovateľky zastavením konania, sa vysporiadal spôsobom, ktorého dôsledkom je zásah do práva sťažovateľky domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde a práva na spravodlivý proces.».

5. Napadnuté rozhodnutie je podľa sťažovateľky arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže sa v ňom najvyšší súd nevysporiadal dostatočne s jej argumentáciou uvedenou v dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Co 71/2018 z 28. júna 2018 týkajúcou sa otázky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo konanie o návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zastavené.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu

sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020, napadnuté rozhodnutie zruší a vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

16. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

17. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne a svojvoľné, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľky najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nereagoval na všetky jej podstatné námietky uvedené v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23 Co 71/2018 z 28. júna 2018, ktoré sa týkali otázky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo konanie o návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zastavené.

20. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 rozhodol tak, že dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23 Co 71/2018 z 28. júna 2018 odmietol.

21. Ústavný súd konštatuje, že jeho úlohou v tomto konaní bolo posúdiť, či najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol o námietkach sťažovateľky uvedených v dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

22. V relevantných častiach uznesenia sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 najvyšší súd predovšetkým uviedol:

„10. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal tým, či rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa atribút rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a dospel k záveru, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu tieto atribúty nespĺňa.

11. Dovolací súd nepochybňuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť za istých predpokladov tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide tiež v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, resp. ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a návrh zamietol spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (pozri uznesenie najvyššieho súdu z 11. októbra 2017

sp. zn. 3 Cdo 157/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 21/2018). Za rozhodnutie vo veci samej nemožno ale považovať uznesenie odvolacieho súdu, ktorým zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a konanie o nariadenie neodkladného opatrenia zastavil. Takéto uznesenie nemožno považovať ani za uznesenie, ktorým sa konanie končí, ak navrhované neodkladné opatrenie bolo podané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom; navyše ak petit žaloby vo veci samej je totožný s petitom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

12. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podal žalobu, ktorou sa domáha uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa zásahov do užívania v žalobe označených poľnohospodárskych pozemkov. V priebehu tohto sporového konania žalobca podal 13. 4. 2018 druhýkrát návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého petit je totožný so žalobným petitom v spore vo veci samej. Odvolací súd o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol tak, že uznesením zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie o tomto návrhu žalobcu zastavil. Uvedené procesné rozhodnutie nemá zjavne charakter rozhodnutia vo veci samej. Nejde preto o prípad, kedy by išlo o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej. Zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Navrhované neodkladné opatrenie bolo totiž podané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom. Navyše, petit žaloby vo veci samej je totožný s petitom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Aj po rozhodnutí odvolacieho súdu o návrhu na neodkladné opatrenie civilné sporové konanie žalobcu proti žalovanému pokračuje a súd prvej inštancie o veci samej ďalej koná a rozhodne. Nie sú tak splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 420 C. s. p. Žalobca preto dovolaním napadol uznesenie odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie nie je v zmysle citovaného zákonného ustanovenia prípustné.“

23. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými či právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01).

24. Ústavný súd už judikoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument sťažovateľa, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamena, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

25. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

26. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04)

27. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

28. Vzhľadom na to, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd, vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry, podčiarkuje, že na základné právo na súdnu ochranu zásadne nazerá ako na právo „výsledkové“, to znamená, že posudzuje, či požiadavkám vyplývajúcim z obsahu tohto základného práva zodpovedá súdny proces ako celok, pričom skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

29. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

30. Ústavný súd už v náleze č. k. II. ÚS 866/2014-42 z 20. augusta 2015 judikoval, že v konaní „o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia... príslušný súd v zásade nevykonáva dokazovanie, vychádza len z tzv. osvedčených skutočností – skutočností, ktoré vyplývajú z tvrdení účastníkov konania v ich podaniach, prípadne zo skutočností, ktoré možno osvedčiť z dôkazov, ktoré účastníci predložili v príslušnom štádiu konania o veci samej. Z odôvodnenia rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (porovnaj § 76 ods. 4 OSP) musí byť zřejmé, aký bol skutkový základ jeho rozhodnutia,

t. j. súhrn relevantných osvedčených skutočností a jeho záver týkajúci sa splnenia zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia (najmä § 102 ods. 1, § 74 ods. 1 OSP). Z povahy veci vyplýva, že pôjde o primeranú aplikáciu § 157 ods. 2 OSP týkajúcu sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia, pretože napr. nevyhnutne budú absentovať úvahy o relevantných skutkových okolnostiach a dôkazoch, ktoré ich preukazujú, úvahy o hodnotení dôkazov a dôvody, prečo súd nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bude takto spravidla stručnejšie ako rozhodnutie vo veci samej. Napriek tomu je potrebné trvať na tom, aby, hoci kvantitatívne stručnejšie odôvodnenie, malo príslušnú kvalitu – t. j. aby toto odôvodnenie bolo dostatočne individualizované, obsahovalo sumu relevantných osvedčených skutočností a tiež úvah, ktoré umožnia spätne preskúmať záver o tom, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia.“.

31. Citované závery ústavného súdu sú relevantné aj v súčasnosti, keď rekodifikáciou civilného procesného práva došlo k definitívnemu zániku inštitútu predbežného opatrenia a s účinnosťou od 1. júla 2016 Civilný sporový poriadok zaviedol inštitút neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť iba v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Čo možno neodkladným opatrením strane uložiť, je pritom demonštratívne vymedzené v § 325 ods. 2 CSP. V zmysle § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, t. j. neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že neobsahuje predpísané náležitosti, je nezrozumiteľný alebo neurčitý, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak takýto návrh zamietne. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia je podľa § 357 písm. d) CSP prípustné odvolanie.

32. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich

práv neodkladným opatrením, veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inšinciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. Ústavný súd podotýka, že nespúšťa zo zreteľa rozdielnosť bývalej právnej úpravy predbežných opatrení a súčasnej právnej úpravy neodkladných opatrení, najmä oslabenie dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia, keďže jeho vydanie nemusí obligatórne nadväzovať na konanie vo veci samej (IV. ÚS 282/2018).

IV.

Záver

33. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že jeho úlohou v tomto konaní bolo posúdiť, či najvyšší súd napadnutým uznesením ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol o dovolaní sťažovateľky proti uzneseniu odvolacieho súdu so zreteľom na námietky, ktoré uplatnila v dovolaní (obdobne III. ÚS 175/2017).

V súvislosti s preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd taktiež poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo

osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

34. Najvyšší súd sa v uznesení sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s argumentáciou sťažovateľky uvedenou v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23 Co 71/2018 z 28. júna 2018, týkajúcou sa otázky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo konanie o návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zastavené, a poukázal aj na svoju doterajšiu judikatúru v obdobnej veci (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 157/2017 z 11. októbra 2017 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018). Právny názor vyslovený najvyšším súdom v uznesení sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 má aj podľa ústavného súdu racionálny základ a je preto legitímny a z ústavného hľadiska akceptovateľný.

35. Najvyšší súd tak dostatočne ozrejmil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k vydaniu napadnutého rozhodnutia, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré v posudzovanom prípade sú v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

36. Najvyšší súd sa s argumentáciou sťažovateľky nestotožnil, a preto uznesením sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 rozhodol tak, že dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23 Co 71/2018 z 28. júna 2018 odmietol. Vzhľadom na uvedené napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020 nemožno považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a preto neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia.

37. Ústavný súd konštatuje, že dovolanie podľa § 420 CSP nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zastavené, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého bola podaná nadväzujúca žaloba. Takéto uznesenie nemožno považovať za uznesenie, ktorým sa konanie končí, ak navrhované neodkladné opatrenie bolo podané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom, a ak petit žaloby vo veci samej je totožný s petitom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Aj po rozhodnutí odvolacieho súdu o návrhu na neodkladné opatrenie civilné sporové konanie sťažovateľky proti žalovanému pokračuje a súd prvej inštancie o veci samej ďalej koná a rozhodne.

38. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 52/2019 z 31. marca 2020, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

39. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu